

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24.09.2014, sp. zn. 4 To 54/2014, ECLI:CZ:VSPH:2014:4.TO.54.2014.1

Číslo: 48/2016

Právní věta: Náhrada za promeškaný čas podle § 14 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátu jen tehdy, pokud dostavení se k neuskutečněnému úkonu nespadá do časového období dvou hodin (nebo jeho násobku) považovaného za úkony právní služby. V takovém případě nelze aplikovat ustanovení § 14 odst. 4 advokátního tarifu. Režijní paušály jsou podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu vázány na úkony právní služby, a to na úkony uskutečněné. K náhradě za promeškaný čas, a to jak podle § 14 odst. 1, tak podle § 14 odst. 2 advokátního tarifu, tyto režijní paušály nenáleží. Platba za parkování motorového vozidla je součástí nákladů uvedených v § 13 odst. 3 advokátního tarifu, protože jde o přepravné v širším smyslu, na něž je pamatováno režijním paušálem ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 24.09.2014

Spisová značka: 4 To 54/2014

Číslo rozhodnutí: 48

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Advokátní tarif, Odměna ustanoveného obhájce

Předpisy: § 13 předpisu č. 177/1996Sb.

§ 14 odst. 2 předpisu č. 177/1996Sb.

§ 14 odst. 4 předpisu č. 177/1996Sb.

§ 151 odst. 2 tr. ř.

§ 151 odst. 3 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vrchní soud v Praze rozhodl v trestní věci obviněného J. K. o stížnosti obhájkyň JUDr. I. P., Ph.D., proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 10. 2013, sp. zn. 56 T 8/2009, tak, že napadené usnesení podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. v celém rozsahu zrušil a nově rozhodl o výši odměny a náhradě hotových výdajů.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Napadeným usnesením rozhodl Městský soud v Praze tak, že přiznal jmenované obhájkyň odměnu

za úkony právní služby ve výši 141 450 Kč, náhradu hotových výdajů - paušální náhradu 21 600 Kč, cestovní výlohy 569 Kč, náhradu za promeškaný čas 400 Kč a náhradu daně z přidané hodnoty ve výši 34 444 Kč. Dále rozhodl, že se obhájce nepřiznává částka v celkové výši 17 055 Kč.

2. V odůvodnění napadeného usnesení městský soud uvedl důvody, pro které v zásadě akceptoval návrh obhájce, a v podstatných bodech vysvětlil, kde a proč zkrátil částku požadovanou obhájcem. Za rok 2007 nepřiznal odměnu za studium spisového materiálu dne 26. 1. 2007, protože účast na tomto úkonu nemá oporu ve spisovém materiálu. Za rok 2008 učinil městský soud oproti vyúčtování tři korekce. Nebyla přiznána náhrada za promeškaný čas za výslech svědka J., který se měl konat od 10:00 hod. dne 22. 1. 2008, neboť tomuto úkonu bezprostředně předcházel výslech jiného svědka, za který je přiznána obhájce odměna, jež kryje i tento následný úkon. Obdobně soud uvedl, že nepřiznal náhradu za promeškaný čas za nekonaný výslech svědka B. dne 1. 2. 2008 od 12:30 hod., neboť tomuto úkonu bezprostředně předcházely výslechy dvou svědků a odměna za ně pokrývá i počátek nekonaného výslechu. Dále městský soud nepřiznal odměnu v plné výši za sepis stížnosti proti usnesení Policie České republiky ze dne 31. 3. 2008, neboť tento úkon je honorován podle § 11 odst. 2 písm. d) advokátního tarifu a náleží za něj mimosmluvní odměna ve výši jedné poloviny. Soud prvního stupně zčásti nevyhověl návrhu ohledně roku 2011 s tím, že sazbu mimosmluvní odměny účtovala obhájce sice správně, ale její polovinu určila částkou 1 035 Kč, ačkoli v tomto období za poloviční úkony náleželo 805 Kč. Za účast při výsleších svědka K. a obviněných K. a Š. dne 18. 10. 2011 soud přiznal odměnu za 3 úkony právní služby. Za rok 2012 městský soud krátil vyúčtování za účast při výsleších obviněných K. a V. dne 16. 1. 2012. Přiznal mimosmluvní odměnu pouze za 1 úkon právní služby, oproti účtovaným 2 úkonům, neboť trvaly od 09:20 hod do 11:10 hod. Konečně soud prvního stupně návrhu nevyhověl, pokud obhájce účtovala platbu za parkování motorového vozidla v celkové hodnotě 600 Kč, a to s odůvodněním, že tzv. parkovné je součástí paušální částky podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, a nelze jej proto jako hotový výdaj přiznat.

II.

Stížnost a vyjádření k ní

3. Proti tomuto usnesení podala obhájce v zákonné lhůtě stížnost, ve které namítla, že soud jí neoprávněně nepřiznal režijní paušály k položkám, které jí přiznal podle § 14 odst. 2 advokátního tarifu, konkrétně jde o vyjmenovaných 13 položek, což činí na režijních paušálech celkem 3 900 Kč. Poukázala na rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 20. 1. 2005, sp. zn. 6 To 27/2005, podle kterého může obhájce účtovat za dostavení se k úkonu v přípravném řízení nejen náhradu za ztrátu času podle § 14 advokátního tarifu, ale i režijní paušál podle § 13 advokátního tarifu jako náhradu hotových výdajů. Dále stěžovatelka namítla, že jí nebyly přiznány 2 nároky na náhrady za promeškaný čas ve výši poloviny úkonu podle § 14 odst. 2 advokátního tarifu za dostavení se k úkonům, které se nekonaly, a to k výslechu svědka J. dne 22. 1. 2008 a k výslechu svědka B. dne 1. 2. 2008. Podle stěžovatelky nelze směřovat odměnu za provedený úkon, který předcházel, a náhradu za promeškaný čas za neuskutečněný úkon, neboť jde o samostatné nároky. Uskutečněný úkon skončil a nelze do něj včítat náhradu za promeškaný čas, neboť nejde o úkon jako takový. K těmto neuskutečněným úkonům se obhájce dostavila poté, co byly předchozí výslechy ukončeny, a poté, co byli obhájci odvedeni do přízemí a propuštěni vrátnicí budovy ven, a posléze se obhájce vrátila podle rozpisu plánovaných výslechů, vyčkala s policejním komisařem cca 15 minut společně s ostatními obhájci, zda se svědek nedostaví později, a náleží tak za to náhrada za promeškaný čas. Dále stěžovatelka namítla, že jí nebyla přiznána odměna a režijní paušál za účast při výslechu obviněného D. dne 19. 10. 2011, přičemž soud v odůvodnění neuvedl, proč tento úkon nepovažuje za správně účtovaný, přestože podle protokolu byla v substituci za stěžovatelku přítomna JUDr. B. Konečně stěžovatelka vyslovila nesouhlas s tím, že jí v požadovaných případech nebyla přiznána náhrada za parkovné v celkové výši 600 Kč, neboť podle ní parkovné není součástí paušální částky podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Toto ustanovení taxativně vyjmenovává, že paušální náhrada

představuje toliko náhradu výdajů za vnitrostátní poštovné, místní hovorné a přepravné. Platba za parkování motorového vozidla není přepravné a tedy jízdné, ale jde o hotový výdaj v souvislosti s poskytováním právních služeb podle § 13 odst. 1 advokátního tarifu, kde tarif vyjmenovává cestovní výdaje příkladem jako hotový výdaj. Pojem cestovní výdaje nelze vykládat restriktivně jen jako jízdny výdaje, ale jako souhrnné náklady vynaložené při poskytnutí právní služby. Stěžovatelka v této souvislosti poukázala na stanovisko Výboru pro tarif ČAK k rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích sp. zn. 4 To 974/98. Připomněla, že tzv. parkovné neúčtovala u každého úkonu, ale jen výjimečně, kdy byla z nějakého důvodu nucena použít automobil, ač jinak používala MHD. Závěrem stěžovatelka navrhla, aby napadené usnesení bylo vrchním soudem změněno tak, že jí bude přiznána dále odměna ve výši 3 680 Kč, režijní paušály ve výši 4 800 Kč, dále parkovné jako hotový výdaj v částce 600 Kč a k tomu DPH 21 % v částce 1 906,80 Kč, tedy celkem 10 986,80 Kč.

III. Důvodnost stížnosti

4. Z podnětu podané stížnosti přezkoumal Vrchní soud v Praze podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že stížnost obhájkyň je důvodná jen částečně.

5. Městský soud důvodně vycházel ze situace, že JUDr. I. P., Ph.D., advokátka se sídlem P., byla opatřením Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 2. 10. 2006, sp. zn. 4 Nt 752/2006, obviněnému J. K. ustanovena v tomto řízení obhájkyň z důvodu nutné obhajoby podle § 36 odst. 3 tr. ř. Důvody nutné obhajoby během trestního řízení pominuly, a proto bylo podle § 39 odst. 1 tr. ř. ustanovení obhájce zrušeno opatřením Městského soudu v Praze ze dne 12. 4. 2013, č. j. 56 T 8/2009-13551. Obhájkyň návrhem došlým soudu dne 31. 7. 2013 uplatnila nárok na odměnu a náhradu hotových výdajů včetně DPH v celkové výši 215 518 Kč, po odečtení již proplacené zálohy v částce 107 148 Kč obhájkyň požadovala vyplatit částku ve výši 108 370 Kč.

6. Podle § 151 odst. 2 tr. ř. má ustanovený obhájce vůči státu nárok na odměnu a náhradu hotových výdajů podle zvláštního předpisu, jímž je vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů.

7. V otázce obecné výše odměny za jednotlivé úkony v tomto řízení nevznikají pochybnosti a tato otázka nebyla ani sporná. Soud vycházel ze situace, že obhájkyň vykonala ve věci úkony - s níže uvedenou výjimkou - v rozsahu tak, jak byla za ně odměna přiznána, a vznikly jí i další náklady uvedené v napadeném usnesení. V tomto směru lze v podrobnostech odkázat na odůvodnění napadeného usnesení, a to s dále uvedenými výhradami.

8. Důvodná je námitka stěžovatelky, že jí nebyla přiznána odměna za úkon právní služby - účast při výslechu obviněného D. dne 19. 10. 2011, jehož se skutečně v substituci za ni zúčastnila JUDr. B. (č. l. 1100-1106). Příčinou tohoto pochybení městského soudu byla patrně nepřesnost v návrhu obhájkyň, kde na rozdíl od jiných položek není uvedena příslušná částka jako odměna za úkon. Za ten náleží obhájkyň odměna ve výši 1 610 Kč a režijní paušál 300 Kč.

9. Nedostatek napadeného usnesení shledává vrchní soud v tom, že nebylo jednoznačně rozhodnuto o celé výši odměny a náhrad, neboť výsledná podtržená částka je v napadeném usnesení uvedena již po odečtení dříve vyplacené zálohy. Ve skutečnosti je nutno rozhodnout především o celé výši přiznané odměny, náhrady hotových výdajů a náhrady za promeškaný čas (včetně DPH) s tím, že k poskytnutí zálohy se při tomto rozhodování nepřihlíží a záloha se dodatečně zúčtuje při následujících úkonech (rozhodnutí č. [52/2000](#) Sb. rozh. tr.).

10. Určitou nepřesnost shledává stížnostní soud i v tom, že v napadeném usnesení jsou do odměny za

úkony právní služby začleněny i náhrady za promeškaný čas podle § 14 odst. 2 advokátního tarifu, tedy náhrady za úkony, které se nekonaly. Přitom ani napadeným usnesením nejsou tyto účasti považovány za úkony právní služby, a nejsou tudíž za ně přiznány režijní paušály jako náhrada hotových výdajů. Podle názoru stížnostního soudu jde v těchto případech o náhradu za promeškaný čas, jak vyplývá i z členění advokátního tarifu, z nadpisu jeho § 14 a v neposlední řadě z povahy věci.

11. Pokud jde o námitku obhájkyňě ohledně dvou nároků na náhradu za promeškaný čas podle § 14 odst. 2 advokátního tarifu za nekonané úkony časově navazující na vyšetřovací úkony proběhnuvší ve dnech 22. 1. 2008 a 1. 2. 2008, tak za důvodnou považuje stížnostní soud pouze námitku týkající se náhrady za dostavení se k výslechu svědka B. dne 1. 2. 2008. Je třeba vycházet z ustanovení § 14 odst. 4 advokátního tarifu, podle něhož náhrada za promeškaný čas advokátu nenáleží, má-li za stejné časové období nárok na odměnu za úkon právní služby (§ 11). Toto ustanovení dopadá na situaci z 22. 1. 2008, kdy se obhájkyňě účastnila výslechu svědka K. od 08:40 do 09:45 hod. (a za tento úkon jí byla přiznána odměna), po kterém měl následovat od 10:00 hod. výslech svědka J., který se nekonal. Dostavení se k neuskutečněnému úkonu zde tedy spadá do časového úseku dvou hodin (od počátku výslechu svědka K.), který je považován i v případě více po sobě jdoucích výslechů za jeden úkon právní služby. Proto zde nenáleží další odměna ani náhrada za promeškaný čas. Naproti tomu dne 1. 2. 2008 se konal nejprve výslech svědkyně Š. od 08:30 do 10:00 hod., poté výslech svědka K. od 10:30 do 12:00 hod. a poté od 12:30 hod. měl začít výslech svědka B., který se neuskutečnil. Zde tedy ztráta času spojená s neuskutečněným úkonem již nespadá do časového období od 08:30 do 12:30 hod., tedy do celkem 4 hodin, které jsou považovány za 2 úkony právní služby, přičemž od 12:30 hod. by již následoval třetí úkon právní služby. Proto byla přiznána náhrada za promeškaný čas podle § 14 odst. 2 advokátního tarifu v souvislosti s dostavením se k vyšetřovacímu úkonu – výslechu svědka B. dne 1. 2. 2008 od 12:30 hod., který se nekonal. Zde totiž nelze aplikovat ustanovení § 14 odst. 4 advokátního tarifu.

12. Naproti tomu nedůvodnými shledal vrchní soud další námitky obhájkyňě, a to zejména pokud uplatňovala režijní paušály jako náhradu hotových výdajů za úkony, které se neuskutečnily. Tyto režijní paušály jsou podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu vázány na úkony právní služby, a to na úkony uskutečněné. K náhradě za promeškaný čas, a to jak podle § 14 odst. 1, tak podle § 14 odst. 2 advokátního tarifu, tyto režijní paušály nenáleží. Vrchní soud v této souvislosti poukazuje i na publikované usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 21. 4. 2011, sp. zn. 7 To 232/2011, podle něhož v případě přiznání náhrady za promeškaný čas podle § 14 odst. 2 advokátního tarifu náleží ustanovenému obhájci jedna polovina mimosmluvní odměny bez nároku na režijní paušál. Ustanovenému obhájci náleží odměna a náhrada hotových výdajů za úkony skutečně vykonané. Krajský soud v Brně v citovaném rozhodnutí poukázal též na publikované rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 5. 5. 2010, sp. zn. 9 To 219/2010. Podle usnesení Krajského soudu v Brně zastává ustálená soudní praxe zcela jiné stanovisko, než je uvedeno v tam namítaném rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 6 To 27/2005. Přitom je vycházeno i z logického výkladu, že právě pro případy dostavení se k úkonu, který se nekonal, je stanovena náhrada za promeškaný čas mnohonásobně vyšší než v ostatních případech náhrad za ztrátu času. Vrchní soud se s tímto názorem ztotožnil.

13. Nedůvodnou shledal stížnostní soud rovněž námitku obhájkyňě týkající se platby za parkování motorového vozidla. Byť je ustanovení § 13 advokátního tarifu zejména co do vzájemného vztahu jeho odstavců 1, 2 a 3 konstruováno poněkud nejasně, stížnostní soud na rozdíl od obhájkyňě a ve shodě se soudem prvního stupně považuje zmíněnou platbu za součást nákladů uvedených v § 13 odst. 3 advokátního tarifu, tedy za přepravné v širším smyslu, které je pokryto režijním paušálem ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby, který je kromě vnitrostátního poštovního a místního hovorného určen právě na místní přepravné, přičemž další cestovní výdaje se účtují zvlášť podle zákoníku práce (§ 157, 158), kde však jde pouze o náhradu cestovních výdajů, nikoli o nárok na náhradu platby za

parkování motorového vozidla.

14. Stížnosti obhájkyň bylo tedy částečně vyhověno. Protože však rozhodnutí o přiznání odměny a náhrady hotových výdajů považuje vrchní soud za jeden celek, který jako celek také nabývá právní moci, bylo nutno napadené usnesení podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. zrušit v celém rozsahu a nově rozhodnout, jak shora uvedeno, přičemž vrchní soud pro úplnost dodává, že nepovažuje za potřebné samostatným výrokem rozhodovat o zamítnutí zbývající části návrhu obhájce, když povinnost vyslovit takový další výrok nemá oporu v trestním řádu.

15. Vrchní soud v Praze tedy rozhodl tak, že z podnětu stížnosti obhájkyň napadené usnesení v celém rozsahu zrušil a sám nově rozhodl tak, že podle § 151 odst. 2, 3 tr. ř. se obhájkyň JUDr. I. P., Ph.D., přiznává za obhajobu obviněného J. K. odměna za úkony právní služby ve výši 130 985 Kč, náhrada hotových výdajů - paušální náhrada 21 600 Kč, cestovní výlohy 569 Kč, náhrada za promeškaný čas 13 510 Kč, celkem 166 664 Kč, a dále náhrada daně z přidané hodnoty ve výši 34 999 Kč, tedy celkem 201 663 Kč. Změny oproti napadenému usnesení tedy spočívají v navýšení celkové částky před přičtením DPH o částku 2 645 Kč (166 664 Kč - 164 019 Kč), která se skládá z odměny za účast při výslechu obviněného D. dne 19. 10. 2011 ve výši 1 610 Kč a z náhrady za promeškaný čas dne 1. 2. 2008 ve výši 1 035 Kč. Počet režijních paušálů je 72 stejně jako v napadeném usnesení (i když je započten jeden úkon navíc), protože v napadeném usnesení byl tento počet nepřesně sečten. Další změna spočívá v začlenění částek přiznaných podle § 14 odst. 2 advokátního tarifu do náhrady za promeškaný čas a nezahrnutí vyplacené zálohy do výsledné částky tohoto rozhodnutí.